

NOTE DE STUDIU
ISAIA
Schița cărții
John Vernon McGee

CĂRȚILE PROFETICE

Începând cu Isaia și continuând cu celelalte cărți care urmează, până la sfârșitul Vechiului Testament, ne stă înaintea o secțiune a Scripturii numită secțiunea profetică a Bibliei. Aceasta nu înseamnă că profeția a început cu Isaia, pentru că există profeții mult mai de demult, încă de pe vremea Pentateuhului, cele cinci cărți scrise de Moise. Deși elementul previziunii deține un loc important în această secțiune, profeții erau mult mai mult decât simpli prezicători ai viitorului. Ei erau oameni înălțați de Dumnezeu într-o vreme decadentă, când nici preotul, nici împăratul nu reprezentau un mijloc demn de încredere prin care să se transmită voia lui Dumnezeu.

Acești profeți nu vorbeau numai despre evenimente din viitorul îndepărtat, ci și despre evenimente ce urmau să aibă loc pe plan local în viitorul imediat. Ei trebuiau să vorbească în felul acesta pentru a demonstra că sunt potriviți pentru slujba de profet al lui Dumnezeu, conform sistemului Mozaic de legi. În Cartea Deuteronom sunt date legi clare pentru împărat, preot și profet. Observați care era regula pentru profet sau prooroc: “Dar proorocul care va avea îndrăzneala să spună în Numele Meu un cuvânt pe care nu-i voi porunci să-l spună, sau care va vorbi în numele altor dumnezei, proorocul acela să fie pedepsit cu moartea. Poate că vei zice în inima ta: ‘Cum vom cunoaște cuvântul pe care ni-l va spune Domnul?’ Când ceea ce spune proorocul acela în Numele Domnului nu va avea loc și nu se va întâmpla, va fi un cuvânt pe care nu l-a spus Domnul. Proorocul acela l-a spus din îndrăzneală: să n-ai teamă de el.” (Deut. 18:20-22).

Dacă evenimentul pe plan local despre care vorbise profetul nu se întâmpla întocmai cum prevăzuse el, acesta era considerat un profet fals și era tratat ca atare. Puteți fi siguri că mesajul profetului fals nu se află în Scriptura inspirată de Dumnezeu. Cărțile profetice prezintă evenimente locale care s-au împlinit. Este nevoie să se facă o distincție clară între această categorie și categoria profețiilor care urmează să se îplinească.

Una din cele mai puternice dovezi care arată că acești oameni spuneau cuvintele lui Dumnezeu este aceea că sute de profeții spuse de ei s-au împlinit exact așa cum au spus ei.

Omul nu poate ghici viitorul. Până și meteorologii au dificultăți în a prevedea condițiile atmosferice pentru următoarele 24 de ore, deși au la dispoziție aparatură sofisticată. Adevărul este că nici unul din meteorologii pe care-i auzim noi astăzi nu ar fi supraviețuit ca profet în Israel!

Teoria probabilităților împiedică pe oricine să prezică viitorul în mod exact și pe o perioadă îndelungată. Orice element nesigur pe care omul îl adaugă scade cu 50% șansa ca previziunea lui să fie exactă. Exemplele a sute de profeții care s-au împlinit întocmai sunt o dovadă puternică pentru o minte deschisă și un căutător sincer al adevărului. Profețiile împlinite constituie una din dovezile infailibile ale inspirației verbale depline (absolute) a Scripturii.

Elementul previziunii este caracteristic acestor oameni ai lui Dumnezeu, profeții, ceea ce nu înseamnă că acest element nu a fost prezent și înaintea lor sau după ei. Ultima carte a Bibliei încheie mesajul lui Dumnezeu pentru viitor.

Profeții erau naționaliști aproape extremiști, am spune noi azi. Ei condamnau păcatul și în locurile înalte și în cele de jos. Ei avertizau națiunea și implorau un popor mândru să se smerească și să se întoarcă la Dumnezeu. Focul și lacrimile se îmbinau în mesajul lor, care nu era doar unul de osândă și întristare, pentru că ei vedeau și Ziua Domnului și slava ce va urma. Toți vedeau dincolo de întuneric către zorii unei zile noi. În noaptea păcatului, ei vedeau lumina Mântuirii ce urma să vină; ei vedeau împărăția milenară venind în toată plinătatea ei. Este nevoie să fie interpretat și înțeles mesajul lor înainte de a ajunge să apreciem cum se cuvinte Împărăția așa cum este prezentată în Noul Testament; perspectiva corectă a Împărăției lui Dumnezeu este dobândită dacă privim prin ochii profeților Vechiului Testament.

Profeții nu erau supraoameni. Ei erau oameni obișnuiți, ca mine și ca tine, dar pentru că au fost purtătorii mesajului lui Dumnezeu, acest mesaj al lor este cuvântul infailibil și inspirat al lui Dumnezeu. Acest lucru este întărit de scriitorii cărților Noului Testament. Apostolul Petru, de exemplu, spune:

“Proorocii, care au proorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mântuirea aceasta ținta cercetărilor și căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate” (1 Petru 1:10, 11).

Tot Petru spune, în a doua sa epistolă:

“Îmi voi da osteneala dar, ca și după moartea mea să vă puteți aduce totdeauna aminte de aceste lucruri. În adevăr, v-am făcut cunoscut puterea și venirea Domnului nostru Isus Hristos, nu întemeindu-ne pe niște basme meșteșugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înșine cu ochii noștri mărirea Lui. Căci el a primit de la Dumnezeu Tatăl cinste și slavă, atunci când, din slava minunată, s-a auzit deasupra Lui un glas, care zicea: ‘Acesta este Fiul Meu prea iubit, în care Îmi găsesc plăcerea.’ Și noi înșine am auzit acest glas venind din cer, când eram cu El pe muntele cel sfânt. Și avem cuvântul proorociei făcut și mai tare; la care bine faceți că luați aminte, ca la o lumină care strălucește într-un loc întunecos, până se va crăpa de ziuă și va răsări luceafărul de dimineată în inimile voastre. Fiindcă mai întâi de toate, să știți că nici o proorocie din Scriptură nu se tâlcuiește singură. Căci nici o proorocie n-a fost adusă prin voia omului; ci oamenii au vorbit de la Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt” (2 Petru 1:15-21).

Cineva a spus cândva: “Dulce este harfa profeției; prea dulce pentru a nu fi întinată de simpla atingere omenească.”

ISAIA

Autorul: Isaia (1:1)

Cei mai mulți profeți au evoluat pe orbita anonimatului. Ei nu au proiectat personalitatea lor asupra profeției pe care au vestit-o. Ieremia și Osea sunt excepțiile de la această regulă, dar vom vedea acest lucru când vom ajunge la studiul acestor cărți. Isaia ne spune foarte puține despre el însuși. Avem câteva referiri, reduse însă ca întindere și informație, la viața și lucrarea sa. În primul verset al cărții, el ne spune în ce perioadă i-a fost dat să trăiască: adică, în timpul domniei lui Ozia, Iotam, Ahaz și Ezechia, împărații lui Iuda. În capitolul 6 al cărții, el vorbește despre chemarea sa personală și despre sarcina încredințată lui. Din punct de vedere logic, nu cronologic, acesta ar fi trebuit să fie primul capitol al cărții.

Zilele în care a profețit Isaia nu au fost cele mai întunecate zile ale împărăției lui Iuda. Ozia și Ezechia au fost împărați luminați care căutau să-l slujească lui Dumnezeu, dar orizontul era întunecat din cauza amenințării extraordinare împărăției a Asiriei, pericol ce venea dinspre nord. Împărăția de Nord a Israelului fusese deja înfrântă și poporul era dus în captivitate.

Capitolele 36-39 din Isaia cuprind secțiunea istorică a lucrării lui Isaia în timpul crizei, adică atunci când oștirea asiriană a înconjurat Ierusalimul. Dincolo de aceste câteva fragmente cu notă personală, Isaia rămâne în umbră, arătând spre Acela care va veni, Cel care va fi Lumina lumii.

Unii cercetători cred că Isaia aparținea familiei regale a lui David. Aceasta este doar o presupunere ce nu poate fi dovedită. De asemenea, s-a afirmat că despre el este vorba în Evrei 11:37 unde se menționează cei “tăiați în două cu ferăstrăul”.

Fie că acest lucru este adevărat fie că nu, criticul liberal l-a tăiat de pe lista autorilor posibili ai acestei cărți. Criticii teologiei liberale au fabricat o teorie conform căreia au fost mai mulți Isaia. Conform acestei teorii, cartea a fost scrisă de autori fantomatici cărora le-au dat numele de “Deutero-Isaia” și “Trito-Isaia”. Nu există nici o dovadă istorică, documentată, pentru această teorie sceptică a criticului care vrea doar să desființeze ceva. Criticii au ciopârțit cartea Isaia ca pe o plăcintă cu carne, dar istoria prezintă doar un singur Isaia, nu doi sau trei.

Această metodă critică distructivă ar putea fi aplicată și în zilele noastre. Astfel, conform acestei teorii, am ajunge să demonstrăm că au existat trei persoane diferite cu numele de Dwight Eisenhower (președinte american):

1. ar fi un general Eisenhower, liderul militar al forțelor aliate victorioase în cel de-al doilea război mondial pe frontul european;
2. un Eisenhower care a fost ales președinte al Statelor Unite între 1952 și 1956;
3. al treilea Eisenhower, un invalid, victima unui atac de cord și unei serioase operații din cauza unei ocluzii intestinale.

Noi știm astăzi că o singură persoană a îndeplinit toate aceste condiții fără să fie nimic absurd în aceasta. La fel, un singur om pe nume Isaia putea îndeplini cu ușurință toate cerințele pentru a fi unicul autor al cărții Isaia.

TEMA:

Noul Testament prezintă ca temă principală Persoana Domnului Isus Hristos. În aceeași măsură, Isaia îl prezintă pe Domnul Isus Hristos ca temă principală. Isaia a mai fost numit și cel de-al cincilea evanghelist, iar cartea lui a fost numită cea de-a cincea evanghelie. Nașterea din fecioară a lui Hristos, caracterul Său, viața, moartea, învierea și cea de-a doua venire a Sa sunt prezentate în cartea Isaia în mod clar și exact. (Vezi 1 Pet. 1:10, 11; compară Luca 4:16-22 cu Isaia 61:1-4).

STIL ȘI CONȚINUT:

Profeția din Isaia seamănă extraordinar de mult, în ce privește structura, cu Biblia în întregul ei. Urmăriți cu atenție următoarea comparație:

BIBLIA

66 cărți
39 cărți – V.T.
27 cărți – N.T.

ISAIA

66 capitole
39 cărți – Lege, Guvernarea lui Dumnezeu
27 capitole – Har, mântuirea lui Dumnezeu

În Noul Testament există 66 de citate directe din Isaia. Unii cercetători au găsit 85 de citate și aluzii la Isaia în Noul Testament. Douăzeci din cele douăzeci și șapte de cărți ale Noului Testament citează din Isaia. Douăsprezece cărți din Noul Testament au citate directe, în sensul că se specifică faptul că din Isaia sunt luate. Isaia este întrețesut în tapiseria Noului Testament asemenea unui fir viu colorat dintr-un model frumos de covor. Isaia este vizibil și ușor de detectat în Noul Testament și este cioplit în stânca Noului Testament cu unealta Duhului Sfânt. Cartea lui Isaia este folosită adeseori pentru a întări pasajele referitoare la venirea lui Hristos din Noul Testament.

Fragmentul istoric (cap. 36-39) ne coboară de pe platoul înalt al profeției la relatarea pământească a istoriei lumii. Până și limbajul este diferit. Este mai degrabă proză decât poezie, cum fusese anterior. De ce sunt inserate aceste patru capitole cu caracter istoric între cele două secțiuni majore ale cărții? Aceasta este o întrebare îndreptățită care necesită investigații și va aduce o răsplată cercetătorului sincer al Scripturii. Sunt câțiva factori importanți care merită să fie amintiți aici:

1. Istoria sacră și cea seculară nu sunt unul și același lucru. Dr. Jennings afirmă: “Istoria divină nu este niciodată numai simplă istorie; nu este niciodată doar o simplă relatare a unor evenimente din trecut”. În istoria sacră sunt cuprinse mari **adevăruri spirituale** care nu pot fi văzute decât cu ochii credinței. Duhul Sfânt ne învață scopul divin al consemnării istoriei biblice. Iată câteva motive pentru care sunt consemnate aceste date istorice în Isaia:
 - (1) Incidentele consemnate aici pot părea nesemnificative pentru istoricul obișnuit, care înregistrează numai marile evenimente istorice cu impact mondial; dar evenimentele în care este implicat poporul lui Dumnezeu sunt importante conform standardelor cerești.
 - (2) De fapt, aceste capitole din Isaia vorbesc despre transferul puterii de la Asiria la Babilon. Babilonul era adevăratul pericol pentru poporul lui Dumnezeu și astfel avea să înceapă perioada denumită de Domnul “vremurile neamurilor” (Luca 21:24).

- (3) Această secțiune este relatarea unui fiu al lui David care a fost asaltat de dușmani, a fost la un pas de moarte, dar a fost izbăvit și a continuat să domnească. Aceasta este o prefigurare a marelui Fiu al lui David care a fost înconjurat de dușmani, a fost dat să moară, a înviat și va veni din nou să domnească. Ezechia nu a fost decât un om care a umblat în căile lui David, un alt om cu slăbiciunile lui. Ezechia a trăit și a fost nechibzuit. Domnul nostru, Fiul lui Dumnezeu răstignit și înviat, a fost făcut pentru noi “înțelepciune, neprihănire, sfințire și răscumpărare” (1 Cor. 1:30). Vom mai descoperi și alte adevăruri spirituale dacă citim cu atenție această secțiune.
2. Cel de-al doilea factor semnificativ în această secțiune istorică este acela că aceste evenimente sunt consemnate de trei ori în Scriptură: 2 Împ. 18-19, 2 Cronici 29-30 și aici, în Isaia. Faptul că Duhul Sfânt a găsit potrivit să le consemneze de trei ori are o importanță deosebită. Aceste relatări nu sunt identice, dar sunt similare. Unii cercetători ai Bibliei sunt de părere că Isaia este autorul celor trei relatări, sau cel puțin a celei din Împărați. Cu siguranță, Duhul lui Dumnezeu vrea să ne transmită un adevăr special și nu ar trebui să trecem cu grabă peste aceste fragmente, ca și când nu ar avea cine știe ce importanță.
3. Trei minuni uluitoare și importante sunt consemnate în această secțiune:
- (1) Îngerul Domnului omoară 185.000 de asirieni (37:36-38).
 - (2) Soarele se întoarce cu zece grade pe cadranul lui Ahaz (38:7-8).
 - (3) Dumnezeu îl vindecă pe Ezechia și-i prelungește viața cu 15 ani (38:1-5).
4. Această secțiune începe cu Asiria și se încheie cu Babilon. Ezechia primește două scrisori importante:
- (1) Prima era din Asiria – pe aceasta Ezechia a adus-o înaintea lui Dumnezeu, în rugăciune. Dumnezeu a izbăvit poporul Său (37:14).
 - (2) Cea de-a doua scrisoare era de la împăratul Babilonului care-l lingusea pe Ezechia; el nu a mai adus această scrisoare înaintea lui Dumnezeu. Aceasta a dus la înfrângerea lui Iuda (39:1-8).

Cea de-a treia și ultima secțiune (cap. 40-66) revine la forma poetică, dar contrastează puternic cu prima secțiune majoră. În prima am avut judecata și guvernarea dreaptă a lui Dumnezeu; în ultima avem harul lui Dumnezeu, suferința și slava ce va să vină. Aici totul este har și slavă. Formula de deschidere a secțiunii – “Mângâiați, mângâiați pe poporul Meu” – stabilește ritmul și tonul.

Aceasta este secțiunea care i-a determinat pe criticii liberali să formuleze teoria lui Deutero-Isaia. Dar schimbarea subiectului abordat nu implică în mod necesar schimbarea autorului. Este interesant faptul că timp de peste 1900 de ani nu a suflat nimeni nici o vorbă despre un alt Isaia. Apostolul Ioan se referă la această secțiune și o atribuie lui Isaia (Ioan 1:23). Domnul nostru se referă tot la Isaia ca autor al acestei secțiuni (Luca 4:17-21). Există numeroase alte referințe care confirmă paternitatea literară a lui Isaia asupra acestei cărți.

Filip a folosit un capitol din această secțiune pentru a-l aduce la Hristos pe famenul etiopian (Fapte 8).

Profeția lui Isaia are importanță și în ce privește susținerea doctrinei inspirației Scripturii.

“Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună” (2 Tim. 3:16, 17).

Una din dovezile cele mai solide pentru inspirația plenară, verbală a Scripturii este profeția împlinită. Cartea Isaia conține multe profeții care s-au împlinit deja de la momentul când au fost scrise și până în prezent.

Erau mulți profeți falși în Israel, așa cum ne arată Scriptura. Citiți capitolul 18 din cartea 2 Cronici. Observați în special versetul 22: “Și acum, iată că Domnul a pus un duh de minciună în gura prorocilor tăi care sunt de față. Dar Domnul a vorbit rău împotriva ta.”

Profetul trebuia să vorbească despre situații locale, despre evenimente contemporane lui. Dacă profeția nu se materializa, el era declarat profet fals (Deut. 18:20-22). Dacă profeția se împlinea, el era declarat profet adevărat sau autentic.

Isaia a profețit despre multe evenimente locale. Când Ierusalim a fost înconjurat de oștirea asiriană, Isaia a făcut o profeție foarte îndrăzneță:

“De aceea, așa vorbește Domnul despre împăratul Asiriei: ‘El nu va intra în cetatea aceasta, nu va arunca săgeți în ea, nu-i va sta înaintea cu scuturi, și nu va ridica întărituri de șanțuri împotriva ei’” (Isaia 37:33).

De asemenea, citiți și profeția lui Isaia referitoare la boala lui Ezechia, din capitolul 38.

Au existat și profeții care nu au fost împlinite în timpul vieții sale, dar astăzi sunt împlinite. De exemplu, profețiile referitoare la cetatea Babilon:

“Și astfel Babilonul, podoaba împăraților, falnica mândrie a Haldeilor, va fi ca Sodoma și Gomora, pe care le-a nimicit Dumnezeu. El nu va mai fi locuit, nu va mai fi niciodată un popor în el. Arabul nu-și va mai întinde cortul acolo, și păstorii nu-și vor mai țărui turmele acolo, ci fiarele pustiei își vor face culcușul acolo, bufnițele îi vor umple casele, struții vor locui acolo, și stafiile se vor juca acolo. Șacalii vor urla în casele lui împărătești pustii, și câinii sălbatici în casele lui de petrecere. Vremea lui este aproape să vină și zilele nu i se vor lungi” (Isaia 13:19-22).

Alte referiri la soarta Babilonului sunt redată în capitolul 47 din Isaia. Săpăturile arheologice au scos la iveală lucruri care confirmă acuratețea acestei profeții. Au fost excavate peste 80 km de ziduri ale cetății. Cultura acestei civilizații continuă să impresioneze, dar tot atât de adevărat este că totul zace acum sub praf și grohotiș, așa cum a profețit Isaia. Acesta este doar unul din multele exemple ce pot fi date în acest sens. Le vom descoperi împreună pe măsură ce vom studia această carte.

SCHIȚA:

I. JUDECATA (Poezie) – capitolele 1-35

Revelația Suveranului de pe Scaunul de domnie

1. Chemarea solemnă adresată Universului de a veni în sala de judecată pentru a auzi acuzația lui Dumnezeu împotriva poporului Israel – cap. 1
2. O privire în viitorul lui Iuda și Ierusalim - cap. 2
3. Estimarea situației prezente a lui Iuda și a Ierusalimului – cap. 3
4. O altă privire în viitor – cap. 4
5. Parabola viei Domnului și nenorocirile prevăzute pentru Israel – cap. 5
6. Chemarea personală a lui Isaia și slujba sa de profet – cap. 6
7. Prezicerea unor evenimente locale și îndepărtate (speranță pentru viitor în venirea Copilului) – cap. 7-10
8. Împărăția de o mie de ani – cap. 11, 12
9. Proorocii asupra națiunilor înconjurătoare (proorocii împlinite) – cap. 13-23
 - (1) Asupra Babilonului – cap. 13, 14
 - (2) Asupra Moabului – cap. 15, 16
 - (3) Asupra Damascului – cap. 17
 - (4) Asupra țării de dincolo de râul Etiopiei – cap. 18
 - (5) Asupra Egiptului – cap. 19, 20
 - (6) Asupra Babilonului, Edomului și Arabiei – cap. 21
 - (7) Asupra Văii Viziunilor (vedeniilor) – cap. 22
 - (8) Asupra Tirului – cap. 23
10. Împărăția, procesul și programul prin care este stabilit pe pământ Scaunul de domnie – cap. 24-34
11. Împărăția, binecuvântările pământești ale mileniului – cap. 35

II. INTERLUDIU ISTORIC (Proză) – cap. 36-39

(Probabil că această secțiune este o imagine profetică a felului în care Dumnezeu va elibera poporul Său în perioada necazului cel mare; vezi 2 Împ. 18, 19 și 2 Cron. 29-30)

1. Împăratul Ezechia și invazia lui Sanherib, împăratul Asiriei – cap. 36
2. Rugăciunea lui Ezechia și nimicirea oștirilor asiriene – cap. 37

3. Boala, rugăciunea și vindecarea lui Ezechia – cap. 38
4. Ideea nechibzuită a lui Ezechia – cap. 39

III. **MÂNTUIREA** (Poezie) – cap. 40-66

Revelația Mântuitorului în suferință

(Secțiunea aceasta poate fi împărțită în trei, fiecare subdiviziune fiind marcată de gândul: “Cei răi n-au pace”)

1. Mângâierea lui Iehova care vine prin Robul Său – cap. 40-48
2. Mântuirea lui Iehova care vine prin Robul Său care suferă – cap. 49-57
 - (1) Răscumpărătorul lumii întregi, care este Robul lui Dumnezeu – cap. 49-52:12
 - (2) Răscumpărarea adusă de Robul care suferă, Mielul lui Dumnezeu – cap. 52:13-53
 - (3) Rezultatele răscumpărării obținute de Răscumpărătorul, care este Singurul Mântuitor al lui Dumnezeu – cap. 54-57
3. Slava lui Iehova care vine prin Robul care suferă – cap. 58-66
 - (1) Păcatul împiedică manifestarea slavei lui Dumnezeu – cap. 58-59
 - (2) Răscumpărătorul vine în Sion – cap. 60-66 (nimic nu poate împiedica înaintarea Sa; El va judeca păcatul.)